

Nr 42

Av herr **Darlin m. fl.**, om ändring i kommunalskattelagens bestämmelser rörande avskrivning å vissa maskiner och inventarier.

Enligt de ändringar i kommunalskattelagens regler beträffande avskrivningsrätten, som beslutades av 1955 års riksdag, får sådan rätt numera utnyttjas med 30 procent årligen å summan av ingående bokfört värde och det löpande årets anskaffningskostnad. Sålunda får första året 30 procent avdragas, andra året 30 procent på resterande 70 procent eller 21 procent på anskaffningsvärdet, tredje året 30 procent av resterande 49 procent o. s. v., dock med full rätt till avskrivning under fem år.

Efterkrigstidens inflation har emellertid alltmer accentuerat det problem om beskattningsreglernas relationer till det faktiska läget som den ständigt fortskridande prisstegringen medför för rörelseidkarna. Detta problem är givetvis, med hänsyn till avskrivningarna, särskilt betydelsefullt beträffande näringar där kapitalkostnaderna utgör en väsentlig del av totalkostnaderna. Mest akut har det blivit i branscher, där prisstegringarna på företagens anläggningstillgångar varit starkare än inom ekonomin i övrigt och där dessutom kapitalkostnaderna är höga. Ett markant exempel härpå utgör sjöfartsnäringen.

Ett väsentligt drag i svensk skatterätt har tidigare varit att undvika beskattning av orealiserad förmögenhetsökning samt att sålunda tillåta det nominella värdet av rörelses tillgångar att stiga utan beskattning så länge rörelsen bedrivs. Det kan diskuteras huruvida dylika nominella förmögenhetsökningar skall beskattas eller ej vid en rörelses nedläggning eller försäljning. När rörelsen bedrivs kontinuerligt är det i varje fall nödvändigt att förmögenhetsökningar av nominell natur, som således är nödvändiga för att behålla företagets reall tillgångar obeskurda, inte drabbas av beskattning. Efterkrigstidens erfarenheter ger vid handen att statsmakterna inte har förmåga att behålla prisnivån stabil, varför man inte, såsom tidigare, kan räkna med en stabil prisnivå som ett normalfall, för vilket lagstiftningen kan utformas. När en ständig inflation är ett faktum måste också skatteförfattningarna ändras i enlighet härmed.

Det svenska näringslivet har emellertid trots allt lyckats uthärda beskattningen av de nominella förmögenhetsökningarna. Vid en alltmer hårdnande konkurrens, som är att vänta under det närmaste decenniet genom realiserandet av en europamarknad, kommer svårigheterna dock att öka, och utrymme kommer i fortsättningen inte att finnas för erläggande av skatt på fiktiva vinster. Till den ökade konkurrensen i samband med realiserandet av europamarknaden kommer under de närmaste åren även vissa

svårigheter av inhemsk natur. Alla tecken tyder dessutom på att stabilitet i stort sett kommer att prägla prisnivån i de viktigare industriländerna under den närmaste framtiden. I vårt land däremot kommer starka inflationsdrivande krafter med all sannolikhet att medföra en fortsatt penningvärdeförsämring. Därtill kommer att vi redan nu ligger ogynnsamt till i konkurrensen genom den höga lönenivån och det höga kostnadsläget över huvud. För att kunna eliminera den höga inhemska kostnadsnivån måste rationaliseringstakten inom det svenska näringslivet vara snabbare än i konkurrentländerna. Detta förutsätter stora kapitaltillskott, som knappast torde kunna komma till stånd utan möjligheter till en ökad självfinansiering. En sådan förbättring av företagens självfinansieringsmöjligheter kan enligt vår mening åstadkommas genom att avskrivningarna å maskiner och inventarier får ske på återanskaffningsvärdet.

I detta sammanhang finner vi skäl att hänvisa till att besparingsutredningen i sitt yttrande bland annat framhållit angelägenheten av att avskrivningarna inom kommunikationsverken sker på ett ur företagsekonomisk synpunkt riktigt sätt. Enligt utredningen bör såväl vattenfallsverket som luftfartsverket övergå till avskrivningar på återanskaffningsvärdet. I anledning härav framhåller departementschefen i årets statsverksproposition att avskrivningar på återanskaffningsvärdet sedan länge tillämpas vid postverket, televerket och statens järnvägar. Från och med budgetåret 1960/61 föreslår han att avskrivningarna å vattenbyggnadsverkets förrådsfond också skall beräknas på återanskaffningsvärdet. Vad luftfartsfonden beträffar hänvisas till att avskrivningarna där är föremål för överväganden av de svenska ledamöterna i skandinaviska flygtaxekommittén. Avskrivning på återanskaffningsvärdet är således satt i system inom dessa affärsdrivande verk.

Med hänsyn till de här anförda omständigheterna bör enligt vår mening avskrivningsreglerna ändras så, att avskrivning får göras på återanskaffningsvärdet av i företaget arbetande tillgångar med samma procentsatser och enligt samma regler i övrigt som hittills varit gällande.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

A) att riksdagen måtte besluta sådan ändring i kommunalskattelagens bestämmelser angående avskrivning å maskiner och inventarier, som ingår i rörelse, att avskrivning får göras på återanskaffningsvärdet, samt

B) att vederbörande utskott måtte utarbeta härför erforderliga författningsändringar.

Stockholm den 20 januari 1960

Gösta Darlin

Jöns Nilsson
i Båstekille

Carl Eric Hedin

Fred Henningson

Sven Svensson
i Krokstorp

Tage Magnusson
i Borås